

BISERIC'A SI SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl. — cr.
 " " " " " 1/2 anu . . . 2 " 50 "
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . . 7 " — "
 " " " " " 1/2 " 3 " 50 "

Pretulu insertiunilor:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contien
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondintele se se adreseze Redactiunei
 dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la
 institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la
 secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
 din Aradu.

Nr. 860. Pres.

Convocarea sinodului eparchialu.

Avendu in vedere dispusetiunile statutului orga-
 nicu, — §§-ii 89. 90. si 93., — prin acést'a convocamu
sinodulu eparchialu alu diecesei Aradului,
 pentru sesiunea anului curiute, la catedral'a nóstra
 din Aradu, **pe Duminec'a Tomei, adevca pe**
 23 Aprile
 5 Maiu a. c. la ór'a 9. demineti'a

Aradu, 2¹/₄ Aprilie 1878.

Ioanu Metianu,
 Episcopu.

Nr. 591. Plen.

Cerculariu

catra toti protopresbiterii in districtulu Consistoriului din Aradu.

Scól'a superióra confessionala, ce romanii orto-
 dossi din 14 comune au intemeiat'o in locul cen-
 tralu la Bozovieiu (tractulu Almajului) — din mai
 multe cercustantie nefavorabile ajunse la acea stare
 trista, in cátu astadi esistinti'a ei este amenintiata.

In acésta stare, comitetulu scolaru de acolo, ni
 s'au adresatu nóna si cere ajutoriu.

Sunt ortodossi si romani, cari ceru ajutoriu de
 la ortodossi si romani. Ei au lipse, si in lipse este
 privilegiulu ca se li dovedimu si cu fapte sentiemin-
 tele ce li pastramu: sentiementulu de amóre coreli-
 giunara si celu din legatur'a conationala, cari amen-
 dóne ne aviséza la reciprocitatea cea de a pururia.

Pre aceste motive subserisulu Consistoriu emite
 cerculariulu presinte catra toti parintii protopresbiteri,
 ca facendu-lu cunoscutu prin singuratecile parochii
 submanuate pe calea concernintiloru preoti se dis-
 puna ca in dóne séu trei serbatori — precum vor
 aflá cu cale — se se póрте prin ss. biserici câte
 unu tassu pentru scól'a amintita, se indemne la

colectári si se primésca colecte si afora de sant'a
 biserica in modulu ce-lu vor gasi de cuviintia si
 consultu.

Colectele se se trimita aici cu numele contribui-
 toriloru, respective cu anumirea parochiei din alu ca-
 reia tassu au incursu, celu multa pana la finea lui
 Maiu a. c., candu apoi se va face socóta in publicu.

Aradu, din siedinti'a plenaria a Consistoriului
 rom. ort. 20. martiu 1878.

Ioanu Metianu, m. p.
 Episcopu.

Partea financiara in cestiunea scóleloru nóstre confessionali.

Un'a din greutatile cele mai mari, ce o intem-
 pina caus'a scóleloru nóstre in desvoltarea ei, este
 lips'a si seraci'a, ce se latiesce pre fiecare di in si-
 nulu poporului nostru. Fiecare pasu, ce voimu a-lu
 face inainte in acésta cauza intempina aci paretel
 de carele se impedeza.

Standu lucrulu astfelu este neaperatu de lipsa,
 ca se ne aruncamu cu totii privirile asupra acestei
 impregiurári, pentru cá cu cátu o vomu neglege mai
 multu timpu, cu atátu caus'a devine mai complicata,
 si problem'a mai grea de resoltitu.

Mai nainte de a intrá in meritul cestiunei, de
 care ne amu propusu a vorbí, credemu a fi la locu
 a observá, cá astadi este la noi invetiamentulu obli-
 gatoriu. Fiecare pruncu este detoriu a umblá la scóla,
 si fie care cetatiénu este detoriu a contribuí la sus-
 tienerea scólei. Dela acésta contributiune nu se póte
 subtrage nimenea sub nici unu cuventu. Prin urmare
 ori vomu avé scóle confessionali, ori nu vomu avé,
 unu lucru vomu trebui se-lu avemu totdeun'a: deto-
 rinti'a de a contribuí pentru sustienerea scólei. Cre-
 demu inse, cá esperienti'a ne a demustratu din des-
 tulu pana acum, cá scólele cu caracteru confessionalu
 sunt pentru poporulu nostru o necesitate in-
 dispensabila intoema ca si pana de tóte dilele. In-

vetiamentul nostru confessionalu suferu cu deosebire din doue motive, si anume pre de o parte nu avem scóle de ajunsu in proportiune cu numerulu si recerintiele poporului, ér pre de alt'a scólele, cari le avem nu le putem dotá in totu loculu cu medilóce si puteri de ajunsu. Si intr'unu casu si in altulu caus'a reului provine din lips'a de isvóre de venitu pe seam'a scólei.

Ei bine, dar unde vomu cautá aceste isvóre? Poporulu este seracitu atátu de tare prin anii cei rei, ce s'au urmatu de câtuva timpu incóce si prin darile cele multe, ce trebue se le supórte, încátu s'ar paré, cà aici este cu neputintia a aflá remediulu doritu. Nu suferu nici càta indoiéla, cà poporulu între impregiurárele actuali in multe parti cade sub greutate dariloru, ce-lu apésa. Cu tóte acestea, totu numai la poporu si prin poporu putemu cautá si aflá remediulu reului.

Daca privimu astadi la poporulu romanu din Ungari'a, elu pre langa tóte calamitatile, câte a trebuitu se indure, ni se infacisiéza ca si unu pamentu plinu de sucuri fructifere, dar nelucratu de ajunsu, si astfelu necapace de a aduce proprietariulu fructe de calitatea si in cantitatea asteptata. Ne place a crede, cà daca astadi poporulu nostru ar ff mai ingritu de sórtea si viitoriulu seu, decâtu cum este acum, si daca ar scéi exploatá mai bine tesaurulu de talente, ce se afla depusu in senulu seu, si' daca inteligenti'a s'ar interesá in mesura si mai mare de sórtea si viitoriulu comunu, atunci de siguru amu puté aflá destule medilóce ne'trebuintiate pana acum pentru promovarea invetiamentulu confessionalu. Bani se pare, cà in acésta privintia ne asemenámu si noi cu statele in genere, cari de câte ori este vorb'a de instructiune, totdeuna striga economía, candu vine inse lucrulu la arme, la resbele si altele, atunci inse de regula se afla milióne destule. Urmatórele impregiuráre, credemu, cà voru ilustrá încátva cestiunea.

Invetiatorii nostri din multe parti se vaieta in gur'a mare, cà nu-si potu incasá salariele. In acelasi timpu inse audimu, cà in multe comune, ba chiar in acelea, din cari se audu vaiete se perdu o multime de parale pe paradi pe la serbatori mari si pre spese de calatoriá la deputatiunile, ce peregrinéza pre la usile consistorieloru, ca se informeze in cele mai multe casuri falsu pre cei de sus in privinti'a cutáruí amploiatu bisericescu din comuna neplacutu unui'a séu altui'a dintre fruntasii respectivei comune. Pe langa acést'a astadi nu sunt apoi nici decâtu rare plangerile, ce vinu pre la consistorie, cà colo séu dincolo se perdu sume frumóse din banii bisericesci in urm'a manipulariunei defectuóse. Acésta impregiurare ne face a crede, cà daca s'ar administrá cu mai mare conscientiositate si devotamentu pucinii bani, ce i avem prin comunele nóstre, parochiali, ba daca ne amu deprinde, ea acesti bani publici se-ii intrebuintiámu numai in modu productivu, de siguru amu puté rumpe din ei câte ceva spre a vení in ajutoriu scóleloru. Dar se mergemu mai departe.

Se aruncámu o privire preste comunele locuiale de poporulu nostru. Aici vomu vedé, cà pamentulu singurulu isvoru de productiune alu poporului din partile nóstre, se lucra preste totu dupa o sistemá fórté primitiva, asia încátu numai impregiurári fórté bune climatice, seau o putere mare productiva a lui lu-potu face, ca se dea proprietariulu fructe de ajunsu, ca se-si póta coperi multele sale trebuintie. Multu pamentu, si inca de multe ori póte cà celu mai be nu, gradinile din giurulu casei si alte multe pete de pamentu remanu cu totulu neexploatate, si in loc se fie in stare se provéda pre proprietari cu totu felulu de legume pentru totu anulu, le vedi acoperite de totu felulu de burneni. Astfelu se perdu o multime de sucurse, cari daca s'ar exploatá, ar puté aduce mai folóse, numai din cauza, cà poporulu nu s'a deprinsu a duce o economía mai rationala, si nu-si adu ómenii, cari se-lu invetie a se folosi câtu mai bine si mai cu succesu de averea sa propria. Poporulu nostru d. e. are lipsa preste anu de o multime de legumi care le cumpera dela orasiu cu bani scumpi, in timp ce in pamentulu seu propriu si-ar puté cultivá numai pre seam'a sa, dar si pentru altii. Cádi bani nu s'ar puté economisá si castigá pre calea acésta bani, pre cari de i-ar avé la mana, si nu ar intru in busunarele altor'a, de siguru ar contribuí bucurosu cu o parte din ei si pentru sustinerea scólei.

Privesece asupra comuneloru rurali vér'a in timpulu lucrului, candu fie care momentu perduu este impreunatu cu mare dauna, si vei vedé in multe di pre ómeni siedindu fara lucru sub pretestu cà se béza cutare serbatóre, in carea nu este iertatu a lucrá o serbatóre inse, de carea cartile rituali bisericesci mesciu nimicu. Intréba apoi pe tieranii nostri, cum le merge, si vei vedé, cà toti ti-voru respunde intrunu singuru glasu, cà reu. Daca privesci inse la speculantii errei, cari sunt prin comune respanditi printre poporu, pré iute te vei convinge, cà acestor'a le merge fórté bine. Ei se latiescu totu mai multu cu fie care di si-edifica case, cumpera contiunu pamenturi dela tierani, si in scurtu timpu vedi, cà poporulu se trediesce cu unu nou soiu de domni de pamentu imbogatiu numai prin sudórea reu intrebuintiata a tieranulu.

Privesece apoi la tieranu tómn'a, candu este anulu bunu, si podurile i-sunt pline de bucate, si vei vedé, cà acum si-a uitatu de tóte necazurile, incepe a trá cu pucina economía in credinti'a, cà de aci nainte nu póte se-i merge de câtu numai bine. Astfelu si consuma de multe ori in scurtu timpu cele agonisite cu multe greutáti in decursulu verii, si candu se apropia primavér'a lu-vedi de nou cadindu in manile jidanulu usurarin. Computandu acum pe langa darile cele multe si grele, ce are de a le suportá tieranulu si aceste defecte ale lui, te poti convinge, cà diu este preste putintia a contribui in mesura cuviintiósa si pentru sustinerea scólei.

Orice politica de statu sanatósá are in loculu primu in vedere ridicarea pre câtu numai se póte a capacitatii de contribuire a cetatieniloru sei. Numai in

acést'a si-vedu statele asigurate esistenti'a si viitorulu loru. Acest'a este dara punctulu, asupra carui'a avemu a ne indreptá cu totii privirile nóstre. De aci avemu dara a purcede in resolvirea cauzei scóleloru confessionali.

Se intielege de sine, cà noi sub impregiurarile actuali nu putemu contribui intru nimicu la reduce-rea contributiuniloru, ce are a le suportá poporul. Putemu face inse aceea ce pretinde economistulu Franclinu se faca fie care omu, carele se vaieta de grentatea dârilor, putemu adeca contribui prin esem- plu si cuventulu nostru, ca aceste dâri se nu se mai potentieze si prin dâri voluntarie, ce si le impune insusi poporul din caus'a pucinei ingrigiri de sórte si viitorulu seu.

(Vá urma).

Duminec'a Floriloru.

Cu Sambat'a lui Lazaru postulu patrudieci- mei (paresime) asia dicandu se termina. Er in Du- minec'a Floriloru incepe septeman'a patimiloru lui Christosu. Acést'a o vestesce biseric'a in cantarea sa dela vespera (vecerni'a) sambetei lui Lazaru: „Seversindu patrudieci de dile, cele de sufletu fol- lositóre, ceremu se vedemu si santa septeman'a patimei tale, iubitoriule de ómeni etc.“¹⁾

Septeman'a patimiloru inea din secolii primari ai crestinismului formá punctulu culminativu alu postului quadragesimalu, ca preludiu si pregatire seriósa pentru diu'a invierei se destingea de cele lalte septemani prin asprimea postului, seriozitatea momentului si splendórea ceremonieloru. In septe- man'a patimiloru serbéza biseric'a santitele adu- ceri aminte a le mantuirei nóstre, instituirea sacra- mentului eucharisticu, suferintiele lui Iisusu, mor- tea si invierea lui, pentru aceea servitiulu divinu in septeman'a acest'a este celu mai interesantu si mai sdrobitoriu de inima. De aci, septeman'a pa- timiloru se si numiá deja in secolulu IV „septe- man'a mare“ pentru cà dice, s. Ioanu gura de auru: „In decursulu ei ne-am impartasitu de mari si necuprinse binefaceri; in acést'a a terminatu Domnulu lupt'a cea indelungata, a nimicitu mór- tea, a intorsu blastemulu, a surpatu tirani'a dia- volului, si impacandu-se cu ómenii éراسi li-a des- chisu ceriulu; cu unu cuventu, Ddieulu pacii a intronatu pacea in ceru si pre pamentu.“²⁾

Cu càta evlavie si santiani'a petreceau cres- tianii in septeman'a cea mare, se vede mai alesu din preduielile civile. Imperatulu Teodosiu, hotarindu dilele de odihna legala dice: „Sanctos quoque Paschae dies, qui septeno vel precedunt numero vel sequuntur, in eadem observatione numeramus“³⁾ santele dile din septeman'a din nainte ori dupa

Pasci trebuiescu pazite.“ In acestu restimpu tribu- nalele civile si criminale erau inchise, ca crestinii, liberi de ocupatiunile cele ordinare, se se consan- tiésca numai contemplatiuniloru spirituali, si nici unu felu de gâlcéva, procesu, cérta ori versare de sange se nu intunece stralucirea aceloru dile sante in cari crestinii, pe temeulu meriteloru sangelui si a mortii lui Iisusu, cérca grati'a lui Ddieu si cura- tirea de pecate.

Multi dintre crestini posteau celea din urma doue, trei ori patru dile a septemanei, ma unii inca tóte siese dilele numai cu pane si apa. „Cele siese dile pascale, dice s. Epifaniu, poporul e obicinuitu a le petrece cu mancare uscata, pane cu sare, tóta diu'a pana séra“.¹⁾

Septeman'a cea mare incepe din Duminec'a Floriloru séu a stalpariloru, in care biseric'a face amentire de intrarea triumfala a lui Christosu in Ierusalimu, candu poporul evreescu, i-a esitu spre intimpinare cu stalpari de maslinu, deunde apoi si duminec'a si-a luat numirea de duminec'a stal- pariloru. Pe langa acestea, duminec'a floriloru mai are si alte numiri. Ducange le espune in urmato- rele: Dominica 6-a Quadragesimae; Do- minica in Palmis; Dies Palmarum, sive florum; Pascha Floridum; Dominica in Ramis; Dominica Osanna; Dominica in- dulgentie.²⁾

Ca o pioasa suveniru despre intimpinarea Man- tuitoriului nostru cu stalpari de finicu la intrarea lui in Ierusalimu, se face astadi santirea salci- loru, ce se aducu in bisericu, in loculu stalpari- loru de finicu, din tierile de meadiedi. Intrebun- tiarea salciloru ca unu actu ceremonialu in bise- rica, urméza verosimilu din cuvintele scripturei referitore la serbatoarea corturiloru din vechiulu testamentu: „Si in antai'a di se vi luati fruptu din- tr'unu arboru frumosu, ramure de fenicu, si ra- mure de arbore tufosi, si salcii de perez, si se ve bucurati inaintea Domnului Domnedieului vostru siepte dile.“³⁾ Si fiindu cà salcile in acestu timpu de primavéra impupescu, ér odiniora le infrumse- tiau cu totu felulu de flori candu le aduceau in bisericu, duminic'a insasi apoi s'a numitu dumi- nec'a Floriloru. In Francia si Spani'a in du- minec'a acést'a erá obiceiul mai nainte d'a aterná pe rude girlande de flori si a le santi cu stalpa- rile de fenicu, deunde acolo, duminec'a floriloru, s'a numitu Pascha floridum.

Afora de semnificatiunea istorica, stalparile mai au si o semnificatiune spirituala; ele sunt sim- bolulu victoriei. Iisusu Christosu intra in Ierusa- limu ca unu imperatu invingatoriu asupra mortii. „Stalparile de fenicu, dice S. Augustinu, semnifica invingerea; pentrucá Domnulu avea se invinga cu mórtea sa pre mórte, si cu trofeulu crucei ca unu

¹⁾ Triod. stichirea de vineri, in a sies'a septemana a postului mare.

²⁾ S. Chrysostom. Hom. 30 in cap. 11 Genes.

³⁾ Cod. Teod. L. II. tit. VIII.

¹⁾ S. Epiph. Exp. fid. n. 22.

²⁾ Ducange Glassar. med. etc inf. latinis.

³⁾ Levit. 23. 40.

principe se triumfeze asupra diavolului.“¹⁾ Stalparile santite, crestinii le duc la casele lor, simbolisandu invingerea ce voru secerá asupra mortii peccatului si impartesirea lor de glori'a invierei cei fericite.

In Roma ceremoniele in duminec'a floriloru le seversiesce insusi Pontificele. Spre acestu sfer-situ se gatesce o cruce frumósa din ramuri de finicu, cam de cinci picíóre lunga. Pontificele merge cu procesiune in capela, unde dupa celebrarea servitiului divin, stropesce cu apa santita stalparile si le tamaieza. Celu d'antaiu cardinalu ia stalparea cea mai frumósa si o dá Pontificelui, ér cealealte le ieu cardinalii, prelatii si notabilii presinti.

In Russia, pana in timpul lui Petru celu mare, pentru a representá si mai fidelu intrarea lui Christosu in Ierusalimu, ceremoniele in duminec'a floriloru erau insocite de urmatoriulu actu de processiune: Pe unu calu imbracatu in giolju albu, purtatu de unu boiaru, siedeá Patriarchulu tienendu in man'a stanga icon'a restignirei lui Christosu, in drept'a o cruce de aur, cu care binecuventá poporulu. Imperatulu, nobilimea si poporulu ilu urmau purtandu toti stalpari de finicu. Astadi insa acésta ceremonia nu se mai obsérva.

V. Mangra.

Despre scóla in genere, si despre cea crestina ortodocsa in specie.

(Continuare.)

IV.

Dupa ce asia dara semilun'a a ajunsu se se inaltie in loculu crucei pe turnulu maiestosu alu Sofiei, renumit'a biserica din Constantinopolea, edificata prin celebrulu architectu *Anthemiu de Iustinianu I.* Imperatulu Romaniloru la a. 538. dupa Christosu, pe care vediendu-o gata, imperatulu a strigatu „Te-amu invinsu Solomon!“ cáci intru adeveru, ér mai marétiá si pompósa decátu biserie'a lui Solomonu, din *Ierusalimu*, si aprópe o miie de ani a fostu cate-dral'a crestineloru ortodocsi orientali, si acelora mai renumiti patriarhi, unde se ungiu imperatii bisantini, si unde alergau popórele vecine, precum: *Bulgarii*, *Moravii*, *Bohemii*, *Lessi*, *Ungurii*, *Russii*, pentru a primi cresiinismulu! De atauci puterniculu imperiu romano-resarítenu a incetatu de a mai esiste! Sciintiele si artile cele frumóse ce imbogatiau odiniora tierile dela *Ocsus* pana la *Indu*, si dela marea *Caspica* pana la *Nilu* tóta *Siria* si *Asia mica*, eternisandu memori'a lui *Phidias* si *Apeles*, au disparutu! Barbatii cei invetiati, sciintile, si artile, au cautatu refugiu in Italia! In patri'a cea noua au fostu bine primiti si apretiat; sub cerulu seninu alu *Italiei* au datu preste pamentu roditoriu; si asia pe campiile cele clasice ale *Latiniului*, de nou s'au redeschisu, gradinite si amfiteatrele cele de odiniora a filosofiloru antichi din *Athena*. Acést'a tocmái pe atauci s'a intemplatu, candu renumitul *Guthenberg* a suprinsu lumea cu inventarea tipariului. Numai acuma au inceputu invetiati din scolile din *Roma*, *Bologna* si *Padua*, care sub censura, si tribunalulu incusitionalu a papiloru stagnau, a

propagá cu frunte inalta sciintiele si artile frumóse in tota splendórea lor prin lumea larga!

Dara acésta miscare spirituala, buna in principiu, in vietia sociala si asupra spiritului crestinescu s'a documentatu de stricaciósa. Cáci sciintiele si artile resaritene, isvoreau din credinti'a pagana, si precum odiniora *Phidias* a precunoscutu cá idea si teori'a despre *Iupiter* Olimpulu o-a gasitu in *Omer*, asia si *Platone* si *Aristotele* nu-si potu negá patri'a olimpica. Este adevératu cá crestiniismulu a inlocuitu paganismulu. Apostolii si santii parinti in loculu paganismulu au introdusu si intemeiatu crestiniismulu; inse parinti resariteni asia au fostu de prudenti, cátu paganismulu, tot deauna au sciutu se-i dee o directiune crestinesca, incátu acést'a cu timpul a disparutu de totu. Nu asia in Apus! Aici omenii fiindu iubitori de noutati si variatiune rupendu cu trecutul si vechi'a cultura, ei au luat o directiune noua in desvoltarea lor. De aci apoi, au urmatu imposibilitatea de a sustiené crestiniismulu in puritatea sa apostolica, si a-i dá influintia asupra paganismulu, cá togmá din contra paganismulu croira influintia asupa crestiniismulu, dandu astfelu crestiniismulu o directiune gresita. Asia dara nu sta afirmatiunea papaliloru, cá resariteni au meatecatu invetiatur'a crestinesca in paganismu; acést'a o-a puté dice mai cu dreptulu despre densii. In neprevedere si spiritulu lor reformatoriu capii bisericesci dela apus au straformatu si schimbatu religiunea crestina dupa interesulu lor personalu, si dupa cerintiele lor egoistice privindu-o mai multu de unu instrumentu de castigu, decátu de o institutiune divina!

Artile, sub manteu'a libertatii, asia sboru cutezatoru au luat, cátu nu se póte crede. *Mihaiu Angelo* n'a rosit a induce acésta libertate si in sant'a santeloru in biserica, unde judecat'a cea de pe urma a depinsu-o in form'a si coloru cátu mai pe urma a trebuitu multu se schimbe pe ea. *Madona lui Rafaelu* cunóscemu pe *Fornarina*, o fíca ciora *Italiana*. Si érási *Mihaiu Angelo* si *Vilhelmu De Porta* astfelu de forme schimosite au depinsu pe monumentulu lui *Medicis* (papa Leone a 10) si *Pavelu* alu III-lea in evatama bunulu simtiu si pudicitia. Mai de parte, in gradinite, casele, palaturile, galeriile, principiloru si Domnitoriloru, apoi in piatile publice, pe monumente, si in muzee ne intalnimu cu asia golitate cinica a tipuriloru statuelor si relifuriloru in cátu omulu fara a rosí nu póte se le privésca.

Directiunea acést'a mai multu pagana, a infectat totu corpulu la apus! cá nu s'a tiermurit si restrinsu legile frumosulu, cá a strabatutu si in regiunea adevérulu. Artile au influintiatu asupra moralulu, moralulu asupra cetatei si religiositatiei, cu unu cuventu asupra intregu vietii. Dela libertatea morala, pana la libertatea cugetatei e numai unu pasu, si viceversa. Sensualitatea imbracata in form'a artificiosa, a atacatu atributele crestinesci, precum pudicitia, blandetia, moralitatea, si simtiulu de onóre; asia, trecundu preste marginile cuventintiei, dela invenimamoralitatiei, s'a deschidu calea catra coruperea ideiloru. Antaiu a luptatu cu acestu dusmanu infricosiatu biserica, doile *Statulu* cu institutiunea sa, si a treia insasi societatea omenesca ca totu atáte sentinele a le adevérat spriginite de simtiulu de religiositate; cáci dupa indepartarea iconeloru si tipuriloru sante din biserica, de la au urmatu, resturnarea tronuriloru si despoiarea mintiloru Regiloru crestinesci, cu acést'a deodata au incetatu si respectulu. Astfelu cu directiunea pagana a deo buna diua in casa revolutiunile bisericesci si politice. In fiintia apusului au degeneratu in paganismu; inchinamintu vanitatii cinice, ca unei religiuni dela care si-asteptá insulu salutea eterna. Din corelatiunea ce avemu cu apusul acestu spiritu distrugatoriu, au avutu si are influintia stricaciósa si asupra credinciosiloru nostri resariteni.

Dara se vedemu in câteva liniaminte, ce influintia

¹⁾ S. Aug. Fract. 51.

avutu fiecare arta deosebitu, in procesulu seu de dezvoltare, asupra religiunei si bisericeii crestine, asupra intregii societati omenesci, si mai de aproape se analizamu procesulu, asia numitului periodu alu renascerei, „Renaissance“ ?

Urmarele sunt remarcabile si suprindictóre! Spiritulu umanu dupa scuturarea catusiilor scolasticismului si scepticismului, a inceputu a se miscá mai liberu, dara prin grabnic'a lui miscare libera, a devenitu fôrte periculosu pentru Evangelie, pentrucá sciintiele artificioase estu modu desceptate, se vendura pentru originea si bas'a *Elenica*. In periodulu renascerei la inceputu, s'a dezvoltatu mai vertosu artea de pictura si sculptura; din secolile din *Roma*, *Florentia* si *Venetia*, se nascura, *Rafaelu*, *Mihaiu Angelo*, *Bramante*, *San Gallo*, *Peruzzi*, *Buonarotti*, *Algardi*, *Rossi*, *Vignola*, *Ticianu* si altii, intre cari mai insemnatu deveni *Leonardo de Vinci*. Demnu de admiratu suntu, operele in oleu si fresco, care ornau paretii bisericiloru, Manastiriloru, palaturiloru, caseloru si galeriiloru domnesci pe acele timpuri. Sculptur'a *ars statuaria* inca inflorá cu repediune. *Mihaiu Angelo* asia de farmecatoriu a sciutu produce statu'a lui *Moisie* si alui *Medicii Leone* a X-le in biserica santului *Petru* din *Roma*, si *Ghiberti* portile cele de bronzu a capeii santului *Ioanu botezatoriulu*, incátu insusi *Mihaiu Angelo* a disu: cá ar fi demne de a orná anticerculu *ratului*. Asemenea si *architectur'a* a fostu petrunsa de ideea materiala a progresului. Biserica S. Petre din *Roma*, apoi palaturile de marmore din *Florentia* si *Venetia* si alte lucruri de renume lumescu au produsu insufletire, a desteptatu admirare si respectu.

Dara periodulu de acumu a „Renaissancei“ curendu a apus, cáci si pe acestu terenu a sciintiei, directiunea pagana s'a atinsu de spiritulu crestinescu. In contra autoritatii instituite, s'a aredicatu ideii si parerea individuala, si asia a urmatu periodulu resbelor civilu si poporale, candu se scie cá, sciintiele si artile lancediescu „*inter arma silent musae*“. Gustulu esteticu a disparutu, si in loculul lui din tóte partile au pasitu vanitatea, reactiunea din seculu 18 sustienute de *Voltaire*, *Rousseau*, si scrierile *Encyclopedistiloru*, *naturalistiloru*, *rationalistiloru*, *Communistiloru*, si compagni, cari s'au numitu luminatori „*illuminati*“. S'au incercatu apusenii, *Francesii*, *Soufflot*, *David* si *Canova* a reintórce la adeverulu primitiv, dara inzadaru, cáci indiferentismulu, ce a domnitu atátu pe terenulu religionariu, cátu si alu artiloru, a temputu si prostituitu de totu ce a potutu produce frumseti'a si moralulu si ne-a relegatu la glia pamentului.

Objectulu artiloru frumoase e idealulu si fantasi'a, care se numescu geniu. Adeveratulu artistu, totu deauna a fostu se este petrunsu de simtiulu infinitu si se lasa pe sine puterei si voiei creatorului, provenitóre de susu intogmai ca si frumseti'a. Elu lucrandu in sonantia cu si dupa legile perfectiunii influentiaza puternicu asupra simtiului moralu. Artistulu abilu cautá a sustiene si intari pe muritori in credintia. Inse acésta gratie si favoru alu artei, ca tóte altele donatiuni provenitorie de susu din ceru, au esista mai multu! Si daca am scrutá in periodulu presente inriurinti'a artei asupra religiositatii si moralitatii, cu durere amu observá, cumca religiositatea si moralitatea, si artea ambeloru siedu obosite pe ruinile spiritului si vietii sociale ce ne caracteriza, buna óra cum si edea odiniora acelu barbatu a Romei care s'a numitu alu doilea intemeietoriu, a cetatii pe ruinile *Cartaginei*, lasatu si parasitu de toti amicii si cunoscutii sei. Artele in timpulu nostru au degeneratu asia de tare incátu artile si sciintile frumoase din timpulu anticu care le numiau *ars libera*, astadi numai represinta, decátu colore de mórte si trasurile unui periodu apunatoriu.

Asia stamu si cu artea poetica! *Artea poetica*, despre care a disu unu scriitoriu renumitu „cá a condusu omenimea pe cale amicabila la moralitate, a infruntatu pasiunile

selbatice, a nutritu celu mai sublimu presimtiu de desteptare, si a prevestitu in tonu placutu prim'a invetiatura a intiepleciunii si virtutiei,“ ce e astadi? La cari dintre contimpurarii nostri poti, ne putemu întórce cu privirea, dáca spiritulu celu mare a anticiloru se dejosesce inaintea nostra? Ce demnitate, si ce idei represinta astadi theatrele nostre? Inzadaru au creatu ingeniosii *Schakspeare*, *Moliere*, *Corneille*, *Racine*, *Göthe*, si altii, cele mai nobile si frumoase opere, cáci pre aceste tocmai nu le place, le urescu si despretuesce, ca pe cele antice! Istoriore vesele, forme drastice, glume neinsemnate, dialoguri scandalóse, cantari schimosite, bisare, sarcastice, cari cu unu cuventu tehnicu le numescu *representaciune*, sunt partile care constituescu si represinta astadi theatrele nostre! Inzadaru se lupta si ustenesce de dieci de ani bunulu si nobilulu simtiu poeticu, in contra acestu abusu immoralu, cáci acésta macula, si veninu a moralului bunu si sanetosu, totu mai departe se latiesce, infamandu societatea si poesi'a adeverata. Ici se batujocoresce si defaima virtutile familiari, colo se lauda si maresce pacatele cele mai scarnave a omeniloru precum sinuciderea; ici se indumnediesce amorea, colo dupa cum fôrte bine observa *Safir* ni se arata academic'a de carne de omu! Inna-inte cu unu deceniu doua, nu duceau pe generatiunea frageda si tenerimea studiosa in teatre, pentru aspectulu astoru felii de scene scarnave; dara acumu nu se tiene mosiu, tata, si muma, care nu póte duce pe nepotulu, flulu si fica sa, in acésta sala si casa a coruptiunii spirituale morale.

Nu stamu mai bine nici in respectulu *musicii* si *jocului*! Si acestu terenu se vede a fi perdutu pentru *Christianismu* creatiunea maestatica a unui *Haydn*, *Bethoven*, *Mozart* si altii, s'au inechitu, si proscrisu in dilele nostre, si la randulu dilei sunt in moda, *music'a* glumetia *Italiana*, *Francesa*, *Germana*, si altele. In jocu inca nu póte fi vorb'a, despre miscarile cele placute, moderate, si cu cumpatu, despre gustulu si aplicarea estetica si blanda si despre aducerea trupului in ecuilbriu, cu unu cuventu despre o insufletire artificiosa, ci spre mare dauna si scadere a adeveratului gustu esteticu-moralu, in teatre precum si in Salonurile de jocu, asia aplecari ordinare si de josu esperimentamu, care gádele simtiulu, irita nervii, si aprinde sensualitatea! Totu dreptulu au avutu preotulu nostru romano-catholicu din *Ungaria* de susu care pe la inceputulu seculului presente mergandu la *Viena* si ducanduse in teatre, si vediendu acolo famili'a Domnitóre, unii magnati si privindu jocutórele parandui-se ca cum ar fi gole a esclamatu „*pentru Domnedieu nu potu pricepe, cum se potu Domnii acestia delectá in asia jocu necuratu si de diverse miscari*“ „*per amorem Dei, non concipio, quomodo optimates possint delectari eiusmodi obscœnis pedum divaricationibus.*“ Si bine a disu preotulu nostru, cáci ochii trupului bolnavescu si orbescu ochii sufletului!

(Vá urma).

D i v e r s e .

† Dr. Ion Lapedat

Profesoru in Gimnasiulu rom. gr. or. de aici, redactoru alu „*Albinei Carpatiloru*“, membru alu Comunitatii etc. dupa lunga suferintia impartasitu cu santele taine a parasitu vietia pamentesca astadi in 25. Martie st. v. la orele 9 a. p. in etate de 33 de ani. Acésta scire fôrte trista o aduce la cunoscenti'a amiciloru si cunoscutiloru neconsolat'a socia *Amalia* n. *Circa*, micii orfani gemeni *Ion* si *Alexandru*, parinti *Alexandru* si *Ana Lapedatu*, fratii *Ion* si *Nicolae*, socra *Maria Circa*, cumnati *Ion* si *Nicolae Circa*. Rema-

sitiile pamentesci se vor ridicá din locuinti'a defunctului strada Scheiloru Nr. 134. si se vor immortalá luni in 27. Martie st. v. la orele 3 d. p. in cimiteriulu celu nou din Groaveri. — Brasiovu, 25. Martie (6 Aprilu) 1878.

— Cu inim'a sfasiata de dorere anunciamu publicului nostru cetitoriu mórtea prematura a talentatului june publicistu Dr. Ion Lapedatu, mandri'a si fal'a tinerimei romane din coci de Carpati! Ionu Lapedatu avea titlulu universitaru de doctoru in litere si filosofie, luatu in Belgia. Numele lui devenise cunoscutu in tóta Romanimea, prin frumósele sale producte literarie, cari tradéza pe omulu de sciintia si de spirit. Fia-i tierin'a usiora si memoria eterna!

* **Adunarea generala a fondului preotiescu** in dieces'a Aradului, conformu cerculariului din nr. trecut se va tiené sambata dupa Paschi. La adunarea generala, in sensulu §-lui 10 din statute, potu participá si preotii cari nu sunt membrii adunarei, desi numai cu votu consultativu. Negresitu infaciisarea preotiloru nostri in numeru cátu mai considerabilu va serví in interesulu causei.

* **Deputatu sinodalu**, pentru cerculu Tinca, devenitu vacantu prin abdicarea Dlui Georgiu Dringou, s'a alesu dlu Ioanu Buna, ascultatoriu de drepturi la academi'a din Oradea-mare.

* **Dieces'a gr. catolica a Oradii-mari**, dupa cum ne spune „Familia“ nu va avea asia curundu episcopu precum se sperá a inceputu. Caus'a este cá guvernulu insusi fiindu in continua crisa, si-cauta de garantarea esistintiei sale si nu prea are timpu, a se ocupá de implerea scaunului vacantu alu episcopatului oradanu. De asta data putemu dara numai atáta constatá, cá mai alesu trei persóne sunt in combinatiune; dar guvernulu inca n'are candidatul seu.

— **Russii si Romanii.** „N. W. Tagblatt“ face urmátorea descriere asupra portarei Rsiloru facia cu Romanii: Dlu Brateanu ministrulu presedinte alu Romaniei, a sositu in Viena spre a cere spriginu si aperare pentru tier'a sa, o tíera crestina, careia Russia i fagaduiise independintia, si pe care au castigat'o si au bine meritat'o prin sangele ce au versatu pe campiile din jurulu Plevnei; acésta tíera, dicemu, care dupa tóte sacrificiile ce a facutu pentru Russia, se vede astadi facia in facia cu unu adversariu mai puternicu si mai brutalu de cátu celu de odinora, adversariu care venise in Romania ca amicu bucurandu-se de ospitalitatea romana, si dreptu respalata Romanii se vedu astadi in ajunulu de a fi gefuiti de teritoriulu lor, prin cererea de retrocesiunea Besarabiei. Romanii aveau o presupunere din iérn'a anului trecut, candu incepuse a trece Rusii prin Principatu, de celea ce vor avea se suferi dela óspetii lor, candu se vor asiediá cu armatele lor in tíera la Dunarea de josu. Romanii se adresara atunci catra puterile europene cáci nu voira a deschide fora garantii portile tierii lor Russiloru, dar puterile s'au aratatu apatice, passive, si astfelu Romanii parasiu au cautatu a se garantá prin cunoscut'a conventiune dela Aprilie. Dar e bine cá s'a intemplatu astfelu. Romanii trebuiau se faca esperintia, ca se afle ce va se dica fidelitatea moscovita. Din veacurile celea mai antice resuna vestitul proverbiu: „Fidelitatea punica nu-i fidelitate.“ In istori'a poporeloru moderne, pe care Russia le-a subjugatú intrebuintiandu-le pentru scopurile sale si abuzandu de ele, pe langa istori'a Cazaciloru, Poloniloru, astadi-se adaoga si acea a Romaniloru. Acum dical'a despre fidelitate moscovita a inlocuitu pe aceea Puniloru si va trece la clasicitate. „Fidelitate punica, fidelitate moscovita“ vor dice Romanii etc.

* **Ce nu mai sciu inventá usurarii!** In dilele trecute descoperi politia din Lemberg unu usurariu, cu numele Petru Scubinu carele facea nesce speculatiuni de bani in monarchi'a nóstra intr'unu modu fórte barbaru, nepomenitu in unu statu civilisatu. Elu imprumutá sume mici mai

cu séma la veduve de ampoiati pe timpu scurtu, pana prim'a lunei urmátorie. Interesele, ce le luá erau de regulu diumetate din sum'a imprumutata. De amanetu luá unu deun'a cól'a de plata (Zahlungs-bogen), pe carea la prim'a lunei o rededeá individulu indreptatitu a scote banii dela cassa. In timpulu, pana candu acest'a ridicá paralele dela cassa trebuia se-i dea unu altu amanetu, carele in lipsa alte efecte de valóre erá totdeun'a unu pruncu. Pruncu trebuia se remana amanetu, la usurariu, pana candu mama sa scotea banii dela cassa, si solvia usurariulu sum'a imprumutata cu interese cu totu, sórtea inse dispuse, ca acelu lipitóre se fie descoperita si predata in man'a justitiiei. In prim'a Aprilie anulu curentu se intemplá, cá o vedu pensionata, perdú cól'a de solvire, si nu putú scóte cu petinti'a sa lunaria dela cassa. Ea pana aci lasá de amanetu usurariulu unu pruncu alu seu de 9 ani. Acest'a in din intemplare de asta data erá bolnavu, si astfelu lasá de amanetu pe fic'a sa carea erá in etate de 16 ani. Nu putendu resolvi sum'a imprumutata, ea si-cerú pe fic'a sa deretru; dar usurariulu nu voi a-i o redá, ci o tiené chisa la sine doue dile, pana candu mama reclamá a toriulu politiei, carea i redete pre fic'a ei, si pe usurariulu-dete in manile politiei.

* **„Familia“** nr. 27 contine urmatorie materii; „Consideratiuni asupra timpului si spatiului“ (fine) de I. de Puscariu. „Gandesce-te la mine“ poezie, dupa Alfred Musset, de C. Th. Sergiescu. Ioanu Patitia (cu portret) „O foia de suvenire“ de Emilia Lungu. Salonu. Ioanu Lapedatu (necrologu) de Iosifu Vulcanu. „Scrisori din lasa de Petru V. Grigoriu. Literatura si arti. Biserica si scolii Ce e nou.

* **Ciarlatanaria.** De vomu aruncá ochii in ori ce e periodica, vomu aflá totdeun'a anunciu unui liver de cururi, tincturi in contra reumatismului, extractu de maru in contra catarului, alifii in contra piesiugirei, apa de cururi etc. Celu mai nou anunciu, care umple acuma tóte diumetatele, este despre „Capsule de catranu“ — Theer-Kapseln alui Guyot, din cari luate câte doue ori trei la fiacare matura, care, aru aduce o extraordinarminte grabnica usiorintia in contra celei mai grele raceli si cu ea legat'a brochitis, adu aprinderea broschieloru séu ramiloru bericatei — Ba isceditoriuulu loru se pare ca si unei deja propastite ftisis-officiu — i-arú poté pune stavila, in care casu catranulu ar' in piedecá derimarea tuberculiloru si cu ajutoriulu naturei (ar' fi sanarea de multe ori mai repede, dacatu ce s'aru poté acceptá sub cea mai favoritoria presupunere! Mai departe dice, cá acestu midilocu devenitu popularu (?) nu se poté destulu de multu recomandá in privintia actiunei si efectuatii lui, fiendu cá unu flaconu contine 60 de capsule de catranu si astfelu intrég'a cura se vine pe di numai 10—20 cr. Apoi cá se se cunósca pentru ce face isceditoriuulu atát'a sfara in tiara cu aceste capsule ne reflecte ca se luamu séma la „etiquett'a“ lor, cáci numai ale ale Guyot suntu genuine! Catranu in capsule se redice cele mai grele receli si cataruri invecchite si se puna stavila officiu Mare si minunatu lucru! Dar' se intrebamu cumu? si isceditoriuulu loru nu ne va respunde, pentru cá e arcana ca tóte arcanele, cari suntu menite a insielá lumea prosta cu e Cine pricepe calea, prin care trebuie se tréca o astfelu capsula imbucata cu mancarea, cá se devina in bronchii aci se se asiede si se eserceze actiunea sa, acelu trelu se se mire cum mai potú astfelu de omeni atatu de rusinatu insielá lumea? — Inse de nu aru fi nebuni, cumpera astfelu de marfa, de medicamente recomandate cu cea mai nerusinata obrasnicia, aru disparé iute si ane ciele lor. Numai unu midilocu poté fi activu in contra astoror felu de explotari ale usioratetiei mintii: cultu Pungasii, furii acesti iscusiti nu voru incetá pana ce m s'a poporului nu va fi atatu de intielépta, ca ea se price cumca sustinerea sanetatiei si rescumperarea ei se p

Concurs.

1—3.

Concursu de nou pentru deplinirea postului de parocru gr. or. in comun'a *Hassiasiu* cu terminu pana la *18 Aprilie st. vechiu a. c.* in aceeași di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu, birulu de câte un'a mesura de cucuruзу despoiatu dela 100 de case; $\frac{1}{2}$ lantiu de pamentu intra si $\frac{1}{2}$ estravilanu, si venite stolari usuate.

Aspirantii la acestu postu, voru adresá recurrence loru instruite conformu prescrieloru statutului organicu, parintelu protopopu Georgiu Cratiunescu in Belincz, pana la *17 Aprilie a. c.*; avendu fiecarele in vro Dumineca ori serbatóre a se presentá in biserica gr. or. din locu, spre a-si dovedí desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Hassiasiu, 9 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, Georgiu Cratiunescu, protop. tract.

1—3.

Se escrie concursu pentru vacant'a parochie din comun'a *Straja*, protopresbiteratulu Versetiului, cottulu Timisiului, cu terminu pana in *9 Aprilie, st. vechiu a. c.*

Emolumintele sunt: Una sesiune de pamentu, birulu si stol'a indatinata dela 204 de case.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt avisati a-si tremite recurrence adresate comitetului parochialu la reverendisimulu Domnu Ioanu Popoviciu protopresbiteru in Mercin'a per Varadia, totu deodata de a-se presentá poporului in vreo serbatóre séu dominica in biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantare, séu oratorie.

Straja in 19 Martiu 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dnu protopresbiteru tract.

2—3.

In urm'a hotaririi V. Consistoriu dto 6. Febr. a. c. Nrul 68. B. se escrie concursu:

1. Pentru vacant'a parochie din *O. Gopsisu*, Comit. Bihoru, Protopopiatulu Oradii-mari. Emolumintele sunt: 6. jugere de pamentu, birulu 37. de cubule in grauntiu, stolele indatinate dela 160. de familie, cortelu liberu; alegerea va fi in $\frac{2}{14}$. *Aprilie a. c.*

2. *Ronto*. Emolumintele sunt: $\frac{1}{2}$ de sesiune pamentu aretoriu, birulu dela 72. de numere o mesura de grâu, stólele indatinate, cortelu liberu cu 3. chilii, alegerea va fi in $\frac{3}{20}$. *Aprilie a. c.*

3. *Apateulu Rom.* Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu aretoriu si cosaleu, birulu dela 120. de case, câte una vica de grâu, cortelu liberu si stolele indatinate; alegerea va fi in $\frac{3}{21}$. *Aprilie a. c.*

Doritorii de a recurge la vreuna din acestea parochii sunt avisati: asi trimite recursurile sale la protopres. Oradii-mari Simeonu Bica, in Oradea-mare.

Datu in Oradea-mare in 13 Martie 1878.

Comitetele parochiale.

In contielegere cu mine: Simeonu Bica, protopres. Oradii-mari.

regi, ungu numai prin o strinsa, naturei potrivita dieta, si á la tractare dupa legile naturei, si numai prin ameliorarea pozitiei risicóse, critice a medicilor, cari cu existenti'a lor sunt avisati la publiculu morbosu, nu la celu sanetosu. De aru fi medicii aplicati cu lefi ficse indestulitorie, preps'a sunt si alti functionari, atunci firesce, cá aru jacé in interesulu lor propriu a luminá poporulu prin vorba, manieri si fapte asupra binelui trupescu alu lui dupa cea a isai buna sciintia si consciintia si a-lu invetiá despre drep-acésulu modu de vietuire, ca se nu fia infestati de multi tienti si se saneze pre cei pucini cátu se póte mai vedu ándu. Asia inse, ca medicii se nu flaméndiesca suntu e comisati tocmai la negiobi'a, duritatea, lenea, nesciinti'a, e amperstitiunea, desfrenarea si necumpetulu poporului, si pen-a in aceea nu li se póte imputá, déca ei nu suntu motivati lasu propriulu indemnu, a schimbá starea lucrului, a innotá i. M. contra torintelui si a dá obsitu kuhnei latinesci, care le a sa usciga panea si in locu de recepte latinesci a scrie sientiale de mancare si de portare in limbagiulu poporului. (Hi-á ajena si Scol'a).

* *Italia si Romania.* „La Liberta din Roma scrie ematórele: Guvernulu si camer'a din Romania sunt uniti a protestá contra acelei parti din tratatulu de pace, care refera la retrocedarea Basarabiei catra Russia. Acésta spunere de o parte din principatu, fara a se asigurá mai áiu de consimtiemintulu seu, a isbitu in amorulu natio-ulu alu Romaniloru, mai cu séma cá in urm'a strelucite-ru probe, de vitejia militara, ce au desfasuratu, perico-le la cari s'au espusu si sacrificiile devirsite, se asteptau alte recompense; cu tóte acestea tienendu in drépta so-tela cuvintele cari impingu pe Rusia a cere, dreptu des-ribuire, o provincia, a careia pierdere i-a fostu impusa in una resbelului Crimeii, trebue se presupunemu cá, pentru máne explicá stipularile tratatului de pace, in cesti'a Basa-chiei, guvernulu Tiarului si-inchipuiesce fórté lesniciosu dim'asimtiemintulu poporului si guvernulu romanu. Dar daca sch'estia persista in opozitiunea lor si nu primesce echiva-e mantulu oferitu dreptu schimbulu Basarabiei, nu credemu cá átia asia va sustioné pana la puntulu de a esericitá o necuve-ada presiune, fatia cu unu poporu demnu de simpatii ge-istrale si care merita tóta consideratiunea. Noue nu ne re-t-offone de cátu a face rugaciuni, ca delicata cestiune se se r' involve intr'unu modu óre care, spre reciproc'a satisfatiune rei partiloru interesate.

* *Spesele conclavei*, dupa afirmatiunea unui corespundinte alu diarului „Times“ se urcara la 1.100.000 de p'nci. Nesciindu nainte cátu va durá conclav'a, s'au cum-efinatu victuale pe trei luni inainte, ca nu cumva se fia ceva de sa dacumva alegerea ar fi duratu timpu mai indelungatu nai ca candu cardinaliloru nu le erá permis a esi; totodata odit'u arangiatu o spitieria (apoteca) de cumva óre care s'ar ecte bolnavitu. Dupa trecerea alegerei multe din obiectele de leperate s'au vendutu; totusi, precum scrie „Times“, in e m' 36 de óre cátu a tienutu conclava, consumarea a fostu ficele mare.

Notitie bibliografice.

A aparutu de sub tipariu interesant'a opera: „*Crestinis-ia in Dacia si crestinarea Romaniloru*“ compusa dupre docu-ntele straine si nationale, si estrasa din foia S. Sinodu alu ericei Romane autocefele „Biserica ortodoxa romana“ de imandritulu Genadie Enacénu. Bucuresci. Tipog-ndata Curtii. 1878. Formatu mare de 249 pagine. Pretiulu ei n.

* * *

Din „*Istoria Resbelului Orientalu*“, care ese in Bucu-tesci sub ingrigirea Dlui Laurianu, cu colaborarea Dloru ieb'liu si Mironu a aparutu fascior'a a V, care contine e ilustratiuni; Carzulu, Baiazitulu, si portretulu lui Ed- m pasia.

3-3.

Pensiunandu-se invetiatoriului Teodoru Bercea dela scól'a romana gr. or. din *Giul'a germana*, comitatulu Bichisiului, se publica concursu pentru deplinirea definitiva a postului invetiatorescu dela aceeași scola, cu terminu de alegere pe Duminec'a din **2 Aprilie a. c. st. v.**

Salariulu anualu: 100 fl. v. a. bani gata, 20 jugere pamentu aratoriu de clas'a prima, 2 jugere tielina tóte comasate, 20 fl. v. a. pentru lemne de incalditu pe séma invetiatoriului, 3 orgii lemne pe séma scolei, 8 fl. v. a. pentru conferintie, 6 fl. v. a. pentru scripturistica, 6 fl. v. a. pentru ultoirea pomiloru din scola de pomaria, dela fia caru imormentare mare 1 fl. dela mica 50 cr. unde va fi poftia tu, dela unu parastasu 1 fl. venitululu dela unu tasu a lor-4 serbatori mari de peste anu; cortelu liberu si gradine de legumi.

Dupa incetarea pensiunarii invetiatoriului Teodoru Bercea salariulu alesului invetiatoriu se va mai marí cu 110 fl. v. a.

Ér candu alesulu invetiatoriu va aretá sporiu bunu cu scolarii sei, incátu dintre aceia unii voru poté trece dela scól'a romanésca de adreptulu la scolele civile din locu, atunci, si panace ve traí invetiatoriulu betranu — comun'a se obliga a i marí salariulu cu cei 110 fl. v. a. la anu.

Dela recurinti se recere atestatu de botezu, testimoniu despre depunerea examenului de cualificatiune din sciintiele pedagogice, testimoniu despre absolvarea a 4 clase gimnasiale séu reale, vorbirea si scrierea limbei romane, magiare si germane, si pona la diu'a alegerii in vreo dumineca se

3-3.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a a II-a din comun'a *Dieci*, protopresvit. Ienopoliei — Borosineu — in comitatulu Aradului, se escrie concursu, cu terminulu de alegere pe **23 Aprilie st. v. a. c.**

Emolumintele: una sessiune pamentu parte aratoriu, parte de pascutu, — birulu parochialu dela 200 numere de case, dela tota cas'a una mesura cucuruзу sfermatu, stolele indatinat, si doue intravilane pentru legumi.

Recurentii au se produca documentele prescise in regulamentul provisoriu, pentru parochiile de clas'a a II-a si anume testimoniu despre absolvirea celu putienu aloru patru clase gimnasiale, séu testimoniu de preparandie, teologie si de cualificatiune, si atestatu de moralitate.

Recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite oficiulu ppresviteralu in Borosineu, care este si posta ultima celu multu pana la 20 aprilie st. v. — cele intrate dupa acestu terminu, precumu si cele neprovedite cu documintele mai susu insirate, ñu se vor luá in consideratiune.

NB. Alesulu dela diua alegerei sale, intrunu anu de dile, va dá jumătate din tóte venitele parochiale, veduvei preotese séu orfanului remasu de raposatulu parochu.

Dieci, 10 Martie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: Nicolau Beldea, adm. ppresviter.

se prezenteze in biseric'a din locu pentru de a-si aretá ritatea in cantare.

Recursurile adresate comitetului parochialu, se sterna dlui protopopu si inspectoru de scole Petru Chirlescu in Chitighaz (Kétegyháza)

Giul'a germana in 13 Martie 1878.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, Petru Chirlescu, protopresbiteru si toru scolaru.

Pentru postulu invetiatorescu dela scól'a confesiu gr. or. romana din *Lapusnicu*, inspectoratulu Secasiulu publica concursu pana in **9 Aprilie a. c. st. v.**

Emolumintele anuale: 80 fl. v. a. in bani gata, 75 numere câte 7 oche cucurudiu in bómbe si câte 3 gráu, 5 jugere de pamentu, din care 4 1/2 aratoriu, si 4 geru livada de fenu; cuartiru cu gradina de legumi; 80 geni de lemne, din care are a se incaldí si scól'a si v. a. scripturistica.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati trimite recursele lor adresate comitetului parochialu Domnulu inspectoru scolaru Procopiu Lelescu, in p. u. Székás.

Lapusnicu, la 5. Martiu 1878.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: Procopiu Lelescu, inspectoru scolaru.



Fóia pentru toți — cu ilustrațiuni.

Redactor I. Al. Lăpădat.

Editor Visarion Roman.

Apare in Sibiiu (Transilvania) in numeri de 1 1/2 cóla și in volumuri de 6 cóle la câte 4 săptămâni. In an 75 cóle in 52 numeri séu 13 volumuri. Tipar bun, hárta fină, ilustrațiuni frumoase.

Aduce articoli de sciintă, ofere lectură delectătoare, pledă pentru adevăr, pentru bine și pentru frumos.

Prețul abonamentului:

	pentru Anstro-Ungaria	pentru România.
Pe an	8 fl. — cr.	20 lei — bani.
Pe 6 luni	4 „ 40 „	11 „ — „
Pe 3 luni	2 „ 40 „	6 „ — „
Un volum	— „ 70 „	1 „ 70 „
Un număr	— „ 20 „	— „ 45 „

Abonamentele se fac la editorul V. Roman in Sibiiu, tóte librăriile si la oficiile postale.

Numere si volume complete dela 1 Ianuarie 1878. pana astadi se mai capeta inca pentru noii abonati.